

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: қазақ қоғамына нақты пайдасы, тәуекелі және дұрыс қолдану жолы

ЖАРИЯЛАНДЫ
02.06.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР

AI, Жасанды интеллект, қазақ тілі, технология, цифрлық білім

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/189099/>

Жасанды интеллект туралы әңгіме көбіне екі шектің арасында қалып қояды: біреулер оны бәрін құтқаратын сиқыр деп көреді, енді біреулер адам еңбегін жоқ қылады деп қорқады. Шындық әлдеқайда күрделірек. Жасанды интеллект — құрал. Ол дұрыс қолданылса, уақыт үнемдейді, сапаны арттырады, білім мен қызметке қолжетімділікті кеңейтеді. Ал бақылаусыз қолданылса, қате ақпаратты көбейтеді, әділетсіз шешімдерді күшейтеді.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ НЕНІ ЖАҚСЫ ІСТЕЙДІ?

Бүгінгі жүйелер мәтін талдау, сурет тану, аударма, ұсыныс беру, қарапайым деректерді сұрыптау сияқты міндеттерде өте жылдам. Мысалы, шағын бизнес иесі чат-бот арқылы жиі қойылатын сұрақтарға жауап беріп, қызмет уақытын үнемдей алады. Мұғалім сабақ жоспарын алдын ала құрастырып, оқушыға түсіндірудің басқа жолдарын таба алады. Дәрігерге де бастапқы талдауда көмекші құрал ретінде пайдасы бар.

Қазақ тіліне әсері қандай?

Ең маңызды мәселенің бірі — қазақ тіліндегі сапалы дерек. Егер модельдер тек шала аударылған немесе аз мәтінмен үйретілсе, нәтиже де әлсіз болады. Сондықтан қазақша контентті көбейту, терминдерді біріздендіру және ұлттық деректер қорын дамыту аса қажет. Бұл тек технология мәселесі емес, мәдени тәуелсіздік мәселесі де.

ҚАНДАЙ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ЕЛЕМЕУГЕ БОЛМАЙДЫ?

- **Қате жауап:** Жасанды интеллект сенімді естілсе де, жиі жаңылуы мүмкін.
- **Бейтараптықтың бұзылуы:** Дерек біржақты болса, нәтиже де әділетсіз болуы ықтимал.
- **Жеке дерек қауіпі:** Құпия ақпаратты жүйеге енгізу тәуекел тудырады.

- **Тәуелділік:** Ойланбай көшіру білім сапасын төмендетеді.

ДҰРЫС ПАЙДАЛАНУ ҮШІН НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?

Жасанды интеллектті қарсылас емес, көмекші ретінде қабылдаған дұрыс. Әр жауапты тексеру, дереккөз сұрау, күрделі шешімді адам бақылауында қалдыру маңызды. Мектепте де, университетте де «қалай қолдану» ғана емес, «қалай тексеру» да үйретілуі керек. Бизнес үшін де негізгі қағида өзгермейді: автоматтандыру адамның орнын басу үшін емес, оның өнімділігін арттыру үшін қызмет етуі тиіс.

Қорытынды

Жасанды интеллект Қазақстан үшін үлкен мүмкіндікке айнала алады. Бірақ оның пайдасы технологиядан емес, оны қолданатын мәдениеттен туады. Сын көзбен қарау, нақты мақсат қою және адамды орталықта ұстау — ең дұрыс жол.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.